

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-626/23-H

Název	Městské gymnázium a střední odborná škola Úpice
Sídlo	Havlíčková 812, 542 32 Úpice
E-mail	skola@gymsos-upice.cz
IČO	72073209
Identifikátor	691002142
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Jana Nývltová, CSc.
Zřizovatel	město Úpice
Místo inspekční činnosti	Havlíčková 812, 542 32 Úpice
Inspekční činnost na místě	25. - 27. 4. 2023 a 9. 5. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem dle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Městské gymnázium a střední odborná škola Úpice vykonává činnost střední školy (dále „škola“) a školní jídelny. Ve školním roce 2022/2023 jsou ve škole realizovány dva obory vzdělání s maturitní zkouškou (dále „MZ“) 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté denní studium) a 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost (čtyřleté denní studium). Ve školním roce 2022/2023 v době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo celkem 227 žáků ve 12 třídách. Stravování žáků je zajištěno ve vlastní školní jídelně. Informace o své činnosti škola zveřejňuje na webových stránkách www.gymsos-upice.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve své funkci od roku 2012, při řízení školy využívá manažerské i pedagogické zkušenosti ze svého dlouholetého pedagogického působení. Škola má zpracovanou Koncepti rozvoje školy na období 2020–2030, kterou vytvořila ředitelka školy na základě SWOT analýzy a v ní formulovala reálné strategické cíle pro rozvoj všech oblastí činnosti školy. Mezi priority patří zajistit atraktivní a kvalitní výuku, umožnit profesní rozvoj jednotlivým pedagogům, podporovat týmového ducha školy, zkvalitňovat vybavení školy a spolupracovat se sociálními partnery. V dlouhodobém horizontu je klíčovým cílem, aby se škola stala stabilní a neodmyslitelnou součástí vzdělávacího systému nejen v úpickém regionu. Vytyčené záměry se daří postupně realizovat ve spolupráci se všemi aktéry vzdělávání.

Na řízení školy se podílí kromě ředitelky školy i její zástupce a výchovná poradkyně, součástí širšího vedení jsou předsedové předmětových komisí. Informovanost mezi pracovníky školy je dostatečně zajištěna nejen elektronickou komunikací, ale i pravidelnými poradami. Zákonní zástupci jsou informováni prostřednictvím elektronického systému školy a webových stránek, e-mailovou komunikací třídních učitelů, na rodičovských schůzkách a při případných individuálních konzultacích. Vedení školy sleduje kvalitu vzdělávacího procesu. Svědčí o tom pravidelná hospitační činnost, do které je zapojen kromě ředitelky školy i její zástupce, konají se i vzájemné hospitace pedagogů v rámci předmětových komisí, vždy s následným vyhodnocením průběhu hodiny a stanovením doporučení pro další práci. Z plánu hospitační činnosti vyplývá stanovení priorit, ke kterým v tomto školním roce patří zaměření na využívání učebních pomůcek a informačních technologií ve výuce a sledování přípravy k maturitní zkoušce v závěrečném ročníku studia. Zavedené kontrolní mechanismy umožňují získávat informace o průběhu vzdělávání, následná opatření však nejsou nastavena ve všech oblastech (absence prevence školní neúspěšnosti). Ředitelka školy každoročně provádí systematické hodnocení práce pedagogů a poskytuje jim pravidelně užitečnou zpětnou vazbu (pohovory s učiteli za účelem hodnocení výsledků jejich práce a stanovení priorit v další činnosti, podpora profesního rozvoje). Škole se daří zajistit bezpečné a příjemné klima pro všechny aktéry vzdělávání.

Výuku zajišťuje stabilizovaný a kvalifikovaný pedagogický sbor. Při sestavování plánu dalšího vzdělávání ředitelka školy přihlíží k potřebám školy, nabídce vzdělávacích organizací a k zájmu pedagogických pracovníků. Prioritou v letošním školním roce je zdokonalování pedagogů v užívání informačních technologií a podpora jejich jazykových kompetencí, prohlubování odbornosti a metodické zdatnosti jednotlivých učitelů. Vedení školy má plán vlastního manažerského rozvoje, který průběžně realizuje. Důraz klade

na vzdělávání v oblasti školského managementu, bezpečnosti práce a personální problematiky, součástí jsou i aktivity spojené s výměnou zkušeností na jiných školách (setkávání s řediteli okolních gymnázií).

Vzdělávací proces je ve škole podporován také prostřednictvím spolupráce se sociálními a profesními partnery. Je zaměřena především na podporu profesní orientace žáků a aktivní občanství (Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy, podnikatelská sféra a subjekty státní správy, které zajišťují praktickou výuku, spolupráce se zřizovatelem a dalšími školami). Žáci se účastní exkurzí ve firmách a besed s odborníky z praxe. Spolupráce s externími subjekty umožňuje škole zajistit odbornou praxi ve stanoveném rozsahu. Výstupy však často nemají vypovídací hodnotu pro posouzení rozvoje odborných kompetencí žáků (ve zprávách z uskutečněné odborné praxe jsou uvedeny často pouze obecná vyjádření o aktivitách žáků, např. činnosti na praxi u Policie ČR jsou popsány: „obvod, kriminálka, kynologie“).

Hospodaření školy je zabezpečováno vícezdrojovým financováním. Efektivním využíváním všech finančních zdrojů a zapojením do projektové činnosti se škole daří postupně zkvalitňovat materiální vybavení (ICT technika, posilovna), personální oblast (kariérový poradce, koordinátor spolupráce se zaměstnavateli) nebo zajistit doučování žáků ohrožených školním neúspěchem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaný průběh všeobecně vzdělávacích a teoretických odborných předmětů dosahoval rozdílné kvality. Ve zdařilých vyučovacích hodinách (přibližně třetina hospitovaných hodin) vyučující jasně vymezovali vzdělávací cíle a výuka byla promyšlená a organizačně dobře realizovaná. Výukové formy a metody se v těchto hodinách účelně střídaly a směřovaly ke splnění vzdělávacích cílů, jimiž byly zejména procvičení a upevnění učiva. Efektivitu výuky a aktivní zapojení žáků zvyšovaly vhodné pedagogické postupy uplatněné v části hodin, např. didaktická hra, problémové úlohy. Učivo bylo zpravidla probíráno v souvislostech, vhodně bylo využito mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praktickými příklady. Vzdělávací strategie ve vyšších ročnících prioritně směřovaly k přípravě žáků na MZ, rozvíjely zejména vědomosti a dovednosti, v menší míře pak postojoyou složku cíle. Zvolené didaktické postupy zpravidla respektovaly tempo práce žáků, učitelé poskytovali žákům prostor pro dotazy a individuální pomoc. V hodinách převládala příznivá pracovní atmosféra pozitivně ovlivňující výchovně vzdělávací proces a žáci dodržovali nastavená pravidla komunikace i chování.

V části vyučovacích hodin však byly zaznamenány didaktické a metodické nedostatky a méně účinné pedagogické postupy. Užití metody a formy v těchto hodinách, tj. převaha frontální výuky, v některých případech i s dominantní rolí učitele, jen v malé míře rozvíjely kreativitu žáků, projevovaly se jejich nerovnoměrným zapojením a nízkou spoluúčastí při vzdělávání. Méně často byla využívána účelná kooperace ve dvojicích či skupinách přispívající k rozvoji sociálních kompetencí. Jen ve čtvrtině sledovaných hodin byli žáci vedeni k samostatnému objevování nových poznatků a hledání vlastních řešení. Jen v části sledovaných hodin byly účelně využity názorné učební pomůcky a digitální technologie. Ne vždy účelně pracovali pedagogové s žákovskou chybou, nevyužili ji jako účinný prostředek k hledání a pochopení problému. Shrnutí učiva v závěru vyučovací hodiny neprobíhalo efektivně nebo zcela scházelo, nedocházelo tak k ověření splnění vzdělávacího cíle.

V malé míře zohledňovali učitelé specifika žáků. Zadávané úkoly nebyly dostatečně diferencovány s ohledem na rozdílné pracovní tempo a vzdělávací možnosti žáků. Z hospitační činnosti inspekčního týmu rovněž vyplynulo, že učitelé sice identifikují žáky s potřebou podpůrných opatření i ohrožené školním neúspěchem, ale uplatňování doporučených postupů a účinnost podpory se odvíjí od přístupu jednotlivých vyučujících. Jen v ojedinělých případech bylo zaznamenáno formativní hodnocení žáků. V části hodin chyběla včasná zpětná vazba využitelná pro další učení. Rovněž méně častým opravováním písemného i ústního projevu, včetně korekce chyb, např. v prezentaci, nebyla žákům poskytována potřebná reflexe k jejich práci. Učitelé nevyžadovali od žáků obsahově náročnější komunikaci, ojediněle vedli žáky k práci s různými zdroji informací, výjimkou bylo ověření naplnění cíle vyučovací hodiny (míra osvojení učiva). V omezené míře byli žáci motivováni k vyššímu pracovnímu nasazení a k dosahování lepších výsledků využitím různých forem hodnocení (klasifikace, formativní a vrstevnické hodnocení, sebehodnocení). Jen v části hospitovaných hodin někteří žáci zhodnotili s učitelem proběhlou hodinu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání probíhá podle pravidel uvedených ve školním řádu. Sjednocující podmínkou pro hodnocení napříč obory a ročníky je získání minimálního počtu hodnocení (2 známky) v daném předmětu a dosažení absence pod stanovenou hranici za klasifikační období. Jednotná kritéria pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve stejných předmětech nebo předmětech podobného charakteru škola nemá, každý vyučující si je stanovuje sám. Pro hodnocení učitelé využívají vedle běžných nástrojů seminární práce vypracovávané žáky v maturitních ročnících v rámci volitelných předmětů. K hodnocení v předmětech zaměřených na přípravu k úspěšnému vykonání společné části MZ učitelé používají didaktické testy, jejichž obsah a hodnocení odpovídá obsahu a hodnocení maturitních didaktických testů.

O celkových výsledcích vzdělávání je vedení školy informováno na jednáních pedagogické rady. Z jejich zápisů je zřejmé, že pedagogická rada výsledky vzdělávání vyhodnocuje, konkrétní adresná opatření pro jejich zlepšení však nepřijímá. Opatřením pro zlepšení výsledků vzdělávání je od školního roku 2021/2022 zavedení doučování v rámci projektů Šablony a Národní plán obnovy zaměřené především na maturitní ročníky a maturitní předměty. Účinnost doučování vyhodnocují jednotliví učitelé.

Žáci oboru vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium dosahují v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování MZ dobrých výsledků. Na konci školního roku 2021/2022 (k 30. 6. 2022) prospělo všech 158 žáků, z toho 46,8 % (74 žáků) s vyznamenáním. Hrubá neúspěšnost žáků v jarním zkušebním období 2022 ve společné části MZ byla 11,1 % (2 žáci z 18 přihlášených k MZ). Úspěšnost při vzdělávání potvrzují i výsledky společné části MZ v jarním období let 2020 a 2021, kdy žáci oboru vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium dosáhli hrubé neúspěšnosti 3,8 % (1 žák ze 26 přihlášených k MZ) a 8,7 % (2 žáci ze 23 přihlášených k MZ).

Při analýze celkových výsledků vzdělávání žáků oboru vzdělání 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost ve školním roce 2021/2022 a výsledků žáků tohoto oboru vzdělání získaných v rámci zkoušek společné části MZ v jarním zkušebním období let 2020–2022 bylo zjištěno, že žáci vykazují opakovaně vysokou míru neúspěšnosti ve společné části MZ. Na konci školního roku 2021/2022 (k 30. 6. 2022) z celkového počtu 76 žáků prospělo s vyznamenáním 9,2 % žáků (9 žáků), prospělo 81,6 % žáků (62 žáků) a 9,2 % žáků (7 žáků) neprospělo, z toho dva v maturitním ročníku. Hrubá neúspěšnost žáků v jarním zkušebním období 2022 ve společné

části MZ byla 46,7 % (7 žáků z 15 přihlášených k MZ). V jarním zkušebním období 2020 činila hrubá míra neúspěšnosti žáků zmiňovaného oboru vzdělání 64,7 % (11 žáků ze 17 přihlášených k MZ) a v jarním zkušebním období 2021 byla 27,3 % (3 žáci z 11 přihlášených k MZ). Škola sice v průběhu vzdělávání pro získávání objektivních informací o dosahované míře vědomostí a dovedností žáků stanovených školními vzdělávacími programy využívá externí výběrové zjišťování výsledků žáků a ve školním roce 2022/2023 se žáci školy zúčastnili komerčního externího testování (septima a oktáva), s jejich výsledky se vedení školy seznamuje, ale dále s nimi nepracuje (absence strategie předcházení školní neúspěšnosti). S výsledky ve společné části MZ pracují učitelé jednotlivých předmětů. Opatření, která přijímají, však nejsou dostatečně účinná.

Škola reflektuje různé vzdělávací potřeby žáků a v rámci systému poradenských služeb vytváří podmínky pro jejich studium. Koordinace práce pedagogů s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami není systematická, spočívá v kolegiální domluvě. Chybí metodické vedení učitelů v této problematice. Škola poskytuje žákům s podpůrnými opatřeními na základě vlastní identifikace nebo v souladu s doporučením školského poradenského zařízení např. plány pedagogické podpory, individuální vzdělávací plány, individuální úpravu docházky nebo podmínek při ukončování studia. Účinnost nastavených podpůrných mechanismů dokládají přiměřené studijní výsledky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Komplexně pojatý adaptační proces se zaměřuje zejména na zvládnutí nároků středoškolského vzdělávání, utváření nových třídních vazeb a prevenci rizikových projevů chování. V rámci kariérového poradenství je žákům poskytována pomoc při výběru jejich dalšího studia nebo zaměstnání.

Škola má zpracovaný školní preventivní program, který je zaměřen na podporu zdravého životního stylu a eliminaci rizikového chování žáků (šikana, zneužívání návykových látek, vandalismus aj). Tyto oblasti jsou nenásilně začleňovány do všech činností školy, včetně adaptačních a sportovních kurzů. V oblasti prevence rizikového chování žáků převládá řešení absence žáků, především ve vyšších ročnících oboru vzdělání Veřejnosprávní činnost. Neomluvená absence je zpravidla podchycena hned v počátcích a týká se jen jednotlivců. Rovněž v oblasti omluvené absence, případně tzv. skrytého záškoláctví, je nastaven účinný systém prevence a individuální pomoci jednotlivcům. Konkrétní postupy k předcházení studijního neúspěchu žáků a ke zvládnutí požadavků při ukončování studia nejsou realizovány na úrovni systémových opatření, ale pouze v rámci běžných pedagogických postupů (individuální konzultace, možnost opravy testu, podpůrné materiály v elektronické podobě).

K podpoře sounáležitosti žáků se školou přispívá aktivní činnost žakovského parlamentu, který organizuje společné akce pro žáky školy (např. majáles, Spaní ve škole) a pro školy z okolí (např. sportovní den, Mikulášská). Sociální citění žáků škola podporuje jejich zapojením do charitativních akcí (např. sbírka Srdíčkový den, Květinový den – Liga proti rakovině). Žáci oboru vzdělání Gymnázium se pravidelně účastní vědomostních soutěží a olympiád. K nejlepším výsledkům ve školním roce 2021/2022 patří 3. místo v krajském kole soutěže v anglickém jazyce a ve školním roce 2022/2023 umístění v krajských kolech Olympiády z německého jazyka (3. místo) a Olympiády gymnázií České republiky a Slovenské republiky (10. místo).

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti došlo k navýšení počtu žáků, zlepšilo se klima školy, byly nastaveny nové formy spolupráce se zřizovatelem a se školami v regionu. Škole se daří zvyšovat kvalitu materiálního zajištění.

Silné stránky

- Dobré materiální zabezpečení školy s přispěním různých zdrojů,
- velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízké využití různých forem hodnocení a reflexe vzdělávacího pokroku žáků ve výuce,
- chybějící diferenciací ve výuce vedoucí k optimálnímu rozvoji studijního potenciálu žáků,
- jen ojedinělé vedení žáků k vyhledávání, vyhodnocování a používání informací z různých zdrojů,
- méně účinné pedagogické postupy v části vyučovacích hodin, didaktické a metodické nedostatky,
- vysoká míra neúspěšnosti žáků oboru vzdělání 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost ve společné části maturitní zkoušky, absence účinných opatření vedoucích k jejich zlepšení,
- neúčinný kontrolní systém školy (absence strategie předcházení školní neúspěšnosti),
- nesystematická podpora žáků ohrožených školním neúspěchem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Individualizovat a diferencovat práci s ohledem na odlišné vzdělávací potřeby žáků a jejich pracovní tempo,
- využívat závěry vyučovacích hodin k celkovému shrnutí učiva a ověření si splnění stanoveného cíle za aktivní účasti žáků,
- zařazovat do výuky různé metody, formy a strategie vzdělávání s cílem aktivního zapojení všech žáků do výuky,
- implementovat strategii prevence a řešení školní neúspěšnosti do vzdělávacího procesu,
- zařazovat do výuky cíleně práci s chybou a různými zdroji informací, vést žáky ke kritickému myšlení,
- využívat nástroje hodnocení výsledků vzdělávání žáků, které povedou k získávání objektivních informací o dosažené úrovni vědomostí a dovedností žáků stanovených školními vzdělávacími programy a s výsledky systematicky pracovat,
- přijímat potřebná opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání žáků oboru vzdělání 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost ve společné části maturitní zkoušky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných

při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Městského gymnázia a střední odborné školy Úpice ze dne 9. 6. 2010, s účinností od 9. 6. 2010 včetně 2 dodatků
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, č. j. KUKHK-33557/SM/2016-5 ze dne 20. 10. 2016, s účinností od 1. 11. 2016
3. Jmenování do funkce ředitelky Městského gymnázia a střední odborné školy Úpice ze dne 29. 6. 2018, s účinností od 1. 7. 2018
4. Doklady o dosaženém vzdělání, pracovní náplně pedagogických pracovníků a osvědčení o dalším vzdělávání platné ve školním roce 2022/2023
5. Dokumentace k hodnocení materiálních a finančních podmínek školy vedená ve školním roce 2022/2023
6. Dokumentace k zajištění bezpečnosti žáků (včetně knih úrazů) vedená ve školním roce 2022/2023
7. Koncepce rozvoje školy pro období 2020–2030 ze dne 9. 10. 2019
8. Školní řád střední školy a vnitřní řád školní jídelny platné ve školním roce 2022/2023
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023
10. Plán hospitační činnosti na školní rok 2022/2023
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
12. Zápisy z provozních porad vedené ve školním roce 2022/2023
13. Školní vzdělávací programy oborů vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium a 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost platné ve školním roce 2022/2023
14. Organizační řád ze dne 1. 9. 2022
15. Rozvrhy vyučovacích hodin platné ve školním roce 2022/2023
16. Zápisy z jednání pedagogické rady a předmětových komisí vedené ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023
17. Přehled prospěchu žáků ve školním roce 2021/2022 (výpis ze školní matriky)
18. Přehled prospěchu žáků školy u maturitní zkoušky (společná část) v jarním zkušebním období let 2020–2022
19. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků vedená ve školním roce 2022/2023
20. Školní matrika vedená k datu inspekce (vzorek)
21. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí.

Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Iva Suchánková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lenka Marková, školní inspektorka

Mgr. Eva Vachatová, školní inspektorka

Mgr. Josef Pavlát, kontrolní pracovník

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.